**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA’LIM,
FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
BUXORO DAVLAT UNIVERSITETI**

“TASDIQLAYMAN”
Buxoro davlat universiteti rektori

O.X.Xamidov

2025 y. «29» 08

Ro‘yxatga olindi: № BD-*60211400*
№ BD-*60211500*

XALQ MUSIQA IJODIYOTI

FAN DASTURI

Bilim sohasi:	200 000	- San’at va gumanitar fanlar
Ta’lim sohasi:	210 000	- San’at
Ta`lim y o`nalishi	60211400	- Vokal san’ati (an’anaviy xonandalik)
	60211500	– Cholg’u ijrochiligi (an’anaviy cholg`ular)

BUXORO-2025

<table>
<tr><td colspan="2">Fan/modul kodi
XMI1205</td><td>O‘quv yili
2025-2026</td><td>Semestr
3-4</td><td colspan="2">Kreditlar
5</td></tr>
<tr><td colspan="2">Fan/modul turi
Majburiy</td><td colspan="2">Ta’lim tili
O‘zbek</td><td colspan="2">Haftadagi dars
Soatlari 2</td></tr>
<tr><td rowspan="2">1</td><td colspan="2">Fanning nomi</td><td>Auditoriya mashgulotlari (soat)</td><td>Mustaqil ta’lim (soat)</td><td>Jami yuklama (soat)</td></tr>
<tr><td colspan="2">Xalq musiqa ijodiyoti</td><td>60</td><td>90</td><td>150</td></tr>
</table>

2

I. Fanning mazmuni

“Xalq musiqa ijodiyoti” faninig asosiy maqsad – musiqa sohasidagi oliy ta`lim muassasalari talabalariga qardosh qirgi`z qozoq tojik turkman, qoraqalpoq va uyg`ur xalqlari musiqiy an`analari bilan oshno etish bu xalqlar musiqa madaniyatida bevosita xalq musiqa ijodiyoti o`rnini ko`rsatish, bu madaniyatning rivojlanish bosqichlari haqida atroflicha ma`lumot berish, ularni o`rganish va o`zlashtirishdan iborat shuning uchun ham talabalar ma`lum janrlar iborasi, tushunchasi, asarlarni o`zlashtirishlari sohasidagi olib borilayotgan ishlar juda muhim ahamiyat kasb etadi. Ushbu fanni o`zlashtirish jarayonida bo`lajak mutaxasislar qardosh xalqlar musiqa ijodiyotidan zarur bilim va ko`nikmalarni o`zlashtiradilar.

Fanni o`zlashtirishdan asosiy maqsad va vazifa – talabalar turli yo`nalishda bilimlarga ega bo`lganliklarini namoyish etishlaridan iboratdir. Ushbu fan bo`yicha talabalar mukammal ravishda musiqiy san`atning tarixiy taraqqiyot , jarayoni nafaqat o`zbek , balki unga qardosh xalqlar musiqa hayotini, musiqiy san`atning turli janr va shakllarida yaratgan asarlari, ijrochi namoyandalar ijodiy faoliyatlari , bosqichma – bosqich rivojlanish jarayoni , ijodkorlarni noyob asarlariga tahlil qilish borasidagi bilim va ko`nikmalarni namoyish etishlari zarur.

II. Asosiy nazariy qism (ma’ruza mashg‘ulotlari)

II.I.Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:

I-bo‘lim

1-mavzu: Kirish . Markaziy osiyo xalqlari musiqa an`analari

“Xalq musiqa ijodiyoti” o`quv fanini o`rganish orqali uzoq asrlar davomida o`zbek xalqi bilan yonma-yon yashab kelayotgan hamda tarixi, e`tiqodlari , madaniuat va ma`naviyat sohalari shu jumladan badiiy ijodiyot shakllari ko`p jihatdan o`zaro yaqin bo`lgan Tojik, Qozoq, Turkman, Qirgi`z , Qoraqalpoq Uygur xalqlarining musiqa merosi haqida talabalarga atroflicha bilim beriladi .

O`g`zaki an`anadagi musiqa namunalarini to`plash va notaga yozib olishning dastlabki tajribalari A Levshin , S Ribakov A. Eyxgom. F. Leysek

kabi rus va yevropa etnograf hamda musiqachilarning faoliyati . Markaziy Osiyo musiqiy folklorshunoslik faninig XX asr birinchi yarmidagi ahvoli va uning asosiy yo'nalishlari (V. Uspenskiy . N. Mironov . Ye. Romanovskaya, V. Bellayev, I. Akbarov, V. Vinogradov . A. Jubanov, A Zatayevichlarning to'plam kitob va maqolalari) va keying davrlarda yuksalishi. O'zbekiston , Turkmaniston, Tojikiston, Qozoqiston, Ozarbayjon va Qirg'iziston musiqa olimlarining faoliyati ular tomonidan bajarilgan asosiy ishlar haqida . An'anaviy musiqa ijodiga bag'ishlangan respublika va xalqaro anjimanlar tanlov va festivallar. Milliy musiqa ananalarining umumiy va farqli jihatlari

Markaziy osiyo xalqlari musiqa an'analarini o'rganish me'zon va omillari . Milliy musiqa madaniyatlari rivojiga tariziy-siyosiy va ijtimoiy iqtisodiy jarayonlarining , xalqlarnin g mintaqada joylashuvi kabi omillarning ta'siri; shuningdek milliy madaniyatlarining til yoki lug'aviy asoslari diniy ma'naviy an'analari . musiqiy uslubiy qatlamlarining yaqinligi . Markaziy osiyo xalqlari madaniyatida mahalliy va milliy ijodiy yo'nalishlar bilan bir qatorda tarixan shakllangan mintaqaviy ijodiy an'analarning mavjudligi.

Markaziy osiyo xalqlarining musiqa cholg'ulari va kuylari , vokal janrlari , dostonchilik ijodiyoti va professional musiqa uslublarining umumiy va xususiy belgilari.

2-mavzu: A'anaviy musiqaning tarixiy rivoji ibtidoiy jamiyatga oid ijod shakllari va musiqa ijodiyotining kelib chiqishi.

Ibtidoiy davr odamlarining hayot shart-sharoitlari hemda diniy qarash, e'tiqod va_marosimlarining yuzaga kelishi haqida. Turli topinish va .e'tiqodlar bilan bog'liq bo'lgan marosimlaming badiiy-ijroviy sususiyatlari haqida. Bulaning ovoz va qadimgi cholg'ular vositasida "ommaviy o*yin" va "yakkaxonlik" shakllarida namoyon bo'lishi, Mazkur ijroviy shakllaming musigiy jihatlari hamda birlamchi janr andozalari (nutqdosh ohanglar, otyin- raqs usullari, darak beruvchi iboralar va b.)ning qator topishi to'g'risida. 'Musiga cholg'ularining ilk shakl va turlari. Ibtidoiy davr odamiar tomonidan tayyorlangan dastlabki "musiqa qurollari". eadimgi dave marosimlarda hamda turmush yumushlarida musiga qurollarinine bajarganvazifarar (darak beruvchi", "uxshatma", "Jodu", ommaviy uyin marosimlarida usul beradigan musiga qurollari va b.).

3-mavzu: Ilk davlat tizimi davriga oid musiqa ijodi

Bronza va temir davrlari gabila, aymog, elat kabi_harbiy-siyosiy birlashmalari, shuningdek sinfiy jamiyat va ilk davlatlar shakllanishi davrida 'yangi ma'rifiy-ma'naviy an'analar, umumdavlat dinlarining rivoj topishi. 'Shomon-baxshi,roviy-bayonchi, baxshi-dostonchi kabijjodsorlar toifasining

vujudga kelishi. Qabila _homiylariga botir-qahramonlariga sharafiga 'o'tkazilgan tadbirlarda madhiya, bag'ishlov va nasihat go'shig'i, doston, rivoyat termasi kabi janrlaning yuzaga kelishi. qabila, qishloq. Jamoa marosimlari bilan bir qatorda umumxalq bayram va tantanalarining, joriy etilishi. Qabila, gishlog jamoa marosimlari bilan bir qatorda umumxalq bayram va tentanalarining joriy etilishi Siyosiy, diniy hamda ljodiy markazlari bo'lgan shaxarlarning ahamiyati, shaxar madaniyatining o'rni. Bu davr falsafa, matematika fanlari katori musiqa ilmining yuzaga Kelishi Bulaming professional _musiga san'atining yuksalish jarayoniga ta'siri Musiga kasbiga Oid afsona va rivoyatlar, ijodiy tantib qoidalari_bayon etuvchi musiga risolalarining yaratilishi hamda musiqa nazariyasining | rivojlanishi, Professional sozanda-xonanda guruhlarining faoliyati_va| bastakorlik ijodiyoti. Musiqa ijrochiligining raynaq_ topishi, musiqa | shakllarining takomillanuvi, turkumli yirik asarlaming yuzaga kelishi. |

4-mavzu; An'anaviy musiqa ijodiyoti XX asr madaniyati tizimida

XX-asr_ijtimoiy-iqtisodiy va_ma'naviy hayot o'zgarishlari, ilm va texnika yuksalishi ta'sirida an'anaviy musiqa ijodiyotida yangilanish jarayonining kuchayishi, xalq va og'zaki an'anadagi kasbiy musiga uslublarida o'zgacha tus olgan yo'nalishlaming paydo_bo'lishi (ommaviy go' shig, milliy ashula va rags anssambli, folklor-etnografik ansambl va hk). | Bu jarayonda mahalliy va_milliy musiga ustublarining, turli_ musiga an'analarining qorishib ketishi, Markaziy Osiyo xalglari an'anaviy musika shakllari — Ko'povozli kompozitorlik uslubidasi ijediyotining asosiy 'manbalaridan bir sifatida

5-mayzu: Tojik xalq musiqa an'analari

Tojik xalq etnografiyasiga Oid ma*lumotiar: urf-odat, marosim va bayramlar, dunyogarash va diniy e'tiqodlar. Tojik va o'zbek xalqlarining ma'naviy hayoti va ijodiyot an'analarining mushtarakligi. Amaliy san'at ko'rinishlari, she'riyati, musigiy sozlar va choly'u kuy shakllari, vokal janrlarining ko'p jihatdan bir-biriga yaqinligi. Tojik xalq madaniyatida turli mahalliy uslublar.

6-mavzu: Pomir musiga an'analari.

Cholg'ular hamda o'ziga xos kuylar Pomir xalglari qo'shiqhiligi. Mungli. lirik qo'shiqlari, marosim va rivoyat aytimlari. An'anaviy musiga o'yinlari va tomosha aytimlari. Hozirgi zamonustoz. san'atkor guruhlarining tarkibi va ijodiy faoliyati. Zarafshon vohasi, Buxoro-Samarkand, Farg'ona vodiysi musiqa an'analarida tojik va o'zbek xalglari badiiy an'analerining mushtarakligi xususida, "Buxorcha" uslubi, Mavrigixon va sozanda

dastalarining tarkibi, an"anaviy musiga madaniyatidagi o'ni, o'ziga xos ohang va usullari, ijodida raqs bilan aytim shakllarining mushtarakligi, turkum shakllari. 'Turli yig'in, marakalarda kitobxonlik, maddohlik va qissaxoniik yo"llarining o`rni. Mazkur she'riy- musigiy uslublarga xos bo'lgan badiiy shakllar. |Kulob, Garm va Xisor tojiklarining musiqa an'analari. Musiga soziarining asosiy turlari, o°ziga xos cholg'u kuylari. Marosim go'shiqlari, [lirik ashula turlari.Falaki janridagi namunalarning nazm va navo xususiyatlari, hang va shakljihatlari. Dastonchilikan'analari, - gurgulixonlik". Professional sozands-xonanda guruhlari

7-mavzu: Qozog xalq musiqa an'analari

Qozoq Oila va aymoglarining tarixan qaror topgan turmush tarsi xususiy dunyoqarash va e`tiqodlari bularning xalq badiiy ijodiyot shakllarida aks ettirilishi Qozoq xalqi an`anaviy musiqasining mahalliy uslublari va ularning xususiy belgilari, Qozog xalq go'shigchiligi, Bagso" saro'nlari, xelq olen va |aytishuvlari, jirovlarning, jo*r-termalari hamda ogin an (ashula)leri. Jody va |diniy tabobat marosim aytimlari, mavsum marosim qo*shiglari. Inson hayoti |turkumiga oid clentari, Qarilik hagida. Qo'shiq shakllari, ularning, she'riy asoslari, vazn va kuy-ohang xususiyatlari. dunyogarash va e'tigodlari: bularning xalg badiiy ijodiyot shakllarida aks_efilishi. Qozoq xalq an'anaviy musigasining mahalliy uslublari_va ulaming |xususiy belgilar, Qozog xalq qo'shiqehiligi, Bagso™ saro'niari, xelq olen va aytishuvlari, jirovlarning jo'rtermalari hamda ogin an (ashula)lari. Jody va diniy tabobat marosim aytimlari, mavsum marosim qo'shiglari. Inson hay turkumiga oid olenlari. Qarilik hagida. Qo'shiq shakllari, ularning, she'riy asoslari, vazn va kuy-ohang xususiyatlari.

8-mavzu: Qozoq kasbiy musiqasi. Janrlari. Cholg'ulari

Qozoq xalq musiga cholg'ularining asosiy turlari. Bagsi cholg'ulari harbi va darakehi cholg'ular. 20- asrda qayta tiklangan sozlar.Qo'bizcholg'uning tuzilishi, ifodaviy imkoniyatlari, baqso* va jo'raular tomonidanqo'llanilishi. "Sarin" kuylar}, Qorqut hagida afsona, rivoyat kuylari. Lirik kuylar. So'bo'zganing ko'rinishi, sadolanish xususiyailari; so*bo'zgo* kuylarining asosiy (urlari. Do'mbira - eng keng targalgan qozoq musiga cholg'usi sifatida, uning tuzilishi va ijroviy imkoniyatlari. Do'mbira kuylari. Do'mbira jjrochiligi, asosiy ijrochilik maktablari, "tokpe" va "shertpe" ijrochilik ustublari. Dombra kuylarining shakl jjhatlari. Qozoq _xalq professional musiqa ijodiyoti yo'nalishlari. "Sal-sere"laming ijodiy faoliyati 'Ogin, kyuyshi va anshilaming professional ijrochiligi va bastakorlik ijodi. ustoz-shogird an'analarining asosida badiiy tajribalarni o'zlashtirish va musiqa san'atini rivojlantirish yo`llari.

9-mayzu: Turkman xalq musiga an'analari

Turkman xalgining ma'naviy va badiiy an"analar, urf-odat, marosim va bayramlar, dunyogarash va diniy e'tigodlari. Ularning "Og'uznoma", "Dede Qorqut" kabi dostonlarida, xalq ameliy-bezak san'atida aks topish', Turkman xalq an'anaviy musigasining maxalliy uslublari. Turkmen xalq qo'shigchiligi, "'Turkman go'shiqlarining xalq_hayoti, turli yigtin va tadbirlarda tutgan o'mi, ulaming mazmun jihatlari va musiga xususiyatlari Jamoaviy tarzda ijro etilgan mavsumiy marosim va o"yin go'shiklari. Oilaviy marosimlar jarayonida jjro etilgan musiga namunalari, Bayram yig'inlari va sayillarga xos borlgan janrlar. Turkman xalg qo'shiqlarining ritmix va obang xususiyatlar.

10-mavzu: Turkman kasbiy musiqasi, Janrlari, Cholg'ulari

'Turkman xalg musiga cholg'ulari va cholg*u kuylari. Qadimai "musiqa qurollari". Gargo* tyuyduk va dilli tyuyduklarning sadolanish_jihatlari ifodaviy imkoniyatlari va repertuari, Turkman dutorning ko'rinishi va ijro imkoniyatlari, kuylaridagi gochirim-nolalari. Turkman gipchakriing o'ziga xosligi hamda o'zbek, tojik va uyg'ur g*ijjak sozlari bilan o'xshashiik tomonlari. Turkman sazandalarining faoliyati, cholg'v dastalarin ng tarkibi. 'Turkman dutor kuylarining asosiyjanr gurvhlari. 'Turkman *mukam" cholgu kuylarining parda-tuzuk va ritmnik asoslari, musiqiy Shak! xususiyailari.Tarkan bagsho' (bagsho"-destanchi va bagsho'-termechi)laming_san'ati. Turkman dostonlarining mavzuiy va_ijroviy xususiyatlari. Bagsho'~ rmechilar repertuari, Aydormlamning she'riy asoslari (g'azal, goshgo", time abi shakllari). Professional ijrochilik san'atining yirik namoyondalari va ijrochilik maktablari

11-mavzu: Uyg'ur xalq musiqa an`analari

Uygur xalqi musiga tarixiga oid ma'lumotlar , "Qizil_gu sayili, "Bog* sayili", "Qovun sayili" kabi_mavsum bayramlari Mavsum marosim qo'shiglarining shakllanishi. Hozirgi zamon uyg`ur xalq an'anaviy musica ijodiyotida asosiy uslubler. Uyg'ur xalq qo'shiglarining asosiy turlari: baxshi-"perixon"Iar tomonidan jjro atilgan aytimlar, mavsum marosim va mehnat qo'shiglari, oilaviy marosim aytimlari. sayii, mashrap, tuy kabi bayram yig'inlarida jjro etilgan lirik va nasihat mazmunidagi, tarixiy mavzuliyoki o*yin sususiyatiga ega bo'lgan musiga ijodiyot shakllari. Uyg'ur xalq go'shigchiligining asosiy musiqa shakilari

12-mavzu: Uyg'ur kasbiy musogasi, Janrlari, Cholg'ulari

Turkum shaklidagi aytimlar, ulaming jjroviy xususiyatlari, ohang va usul

| jihatlari. Uyg`ur dostonlarining mavzuiy, musikiy Shakl jihatlari, ijrockilik | an'analari. Uyg`ur mugom san'atining tarixiy shakllanishi va hozirgi davr |ijroviy an'analari. 12 uyg'ur mugomlarining mahalliy uslublari, Ili mugomlarining tarkibiy bo'limlari, musigiy xususivatlari. Uygur mugomlarining ohang va lad jihatlari, ritmik asoslari. Mugom dastalari tarkibi.

13-mayzu: Qirg'iz valq musiqa an'analari

Qirg'iz. xalqi etnografiyasiga oid ma'lumotlar, bularning xelq badiiy ijodiyot shakllarida aks etilishi. Qirg'iz xalq musiga ijodining ikki asosiy uslubi hakida, Qirg'iz xalq qo'shigchilik an'analari. asosiy yo*nalishl shakilari, Joduva tabobat marosimlarida shomon-baxshilar. tomonidan ijro etilgan afsun aytimlari. Mavsum hamda inson hayotiga oid marosim go'shiglari. Qirg'iz xalq lirik go'shig turlari. Qizlar. kelinlar co'shiqlari va boshqa janrlar. O*yin qo'shiglari), aytishuvlar, kuudullar aytimlari

14-mavzu: Qirgtiz kasbiy musiqasi. Janrlari, Cholg'ulari

Qirg`iz. dostonchi - manaschilarining ijodi. Katta va kichik, lirik, ijtimoiy, tarixiy mavzularidagi epos turkumlari, Qirg'iz dostonchilik an'analari. Manaschilarining ijodiy Faoliyati, ularga xos bulgan jjro uslublari Qirgriz. agin ijodiga oid nasihat, qutlov va bag'ishlov, hazil va mazax, go'shiqlar. Agin musobagalari Qirg'iz xalq cholg'ulari va kuylari. Ibtidoiy "musiqa moslamalari". Qirg`iz xalq puflamna musiga sozlari, ulerning ijroviy imkoniyatlari va xususiyatlari. CHoor kuylarining turlari. Qirgiz qo'yak va komuz.musiga sozlari. Kemuz kuylarining asosiy turlari, musiga. Shakli Jihatlari parda-tuzuk asoslari va ritmik tomonlari. Mashhur komuzchilar jodi faoliyat

15-mavzu: Qoraqalpoq xalq musiqa an'analari

Qoragalpog xalqi tarixi va emogtafiyasiga oid ma'lumotlar, qoragalpoq madaniy meros ko'rinishlari (she'riyat, amaliy san'at, tomosha va b.) Qoragalpog xalg qo'shiqchiligi, Maishiy va marosim go'shiglari (Besik iri Xayu bolam, xeujar, Toy baslau, sinsiu, joklau, yaramazan, badis, gulapsan). ulaming ijroviy, ohang, rit va Shak! xususiyatlarl, Lirik (qizlar qosiglari- "Aruxan", "Zarli giz") tarixiy ("Qazi iyshan", "Bozatau"), hazil- mutoyiba mavzuidagi qo' shiqlar ("giz minayim", "Keushim").| xususiy belgilar, Qozog xalq qo'shiqehiligi, Bagso™ saro'niari; xelq olen va aytishuvlari, jirovlarning jo'rtermalari hamda ogin an (ashula)lari. Jody va diniy tabobat marosim aytimlari, mavsum marosim qo'shiglari. Inson hay turkumiga oid olenlari. Qarilik hagida. Qo'shiq shakllari, ularning, she'riy asoslari, vazn va kuy-ohang xususiyatlari.

16-mayzu: Qoraqalpoq kasbiy musiqasi. Janrlari. Cholgtulari

Qoragalpoq dostonchilik san'ati. qoragalpoq jiroviarining ijodiy an'analari. Qahramonlik ("Qoblan", "Edige", "Alpamis", "Guruc'li", "Qirq giz"), diniy ("Yusuf Ahmad") va ishqiy-tirik ("G'arib Ashig", "Wusuf-Zulayxo") dostonlar, termalar. Jirav,baxshi va qissaxonlarning ijro an'analari, Bularga xos repertuari, jjro uslubi, aytim yo'lleri, jomavozlik ansambli tarkibi. Jirov na'malaming ritmik, lad xususiyatlari. "Na'ma olish" an'analari. Muxalles, terma va tulg'ov janrlari. Qoragalpoq xalq. Musiqa sozlari va cholg'u kuylari. Qo'bizning ko*rinishi, yasalishi, sozlanishi va iro imkoniyatlari, SHo'ngkobo'z, so'may. girjek kabi cholg'ulari. Qoraqalpoq dutor Kuylarining xususiyatlari

III.1. Amaliy mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

(Labaratoriya ishlari) , (Seminar mashg`ulotlari) , (Kurs ishi), (Musta`qil ta`lim) o`quv rejaga ko`rsatilgan turi (nomi) bo`yicha yoziladi.

Amaliy mashg`ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. Qozog xalg qo'shigchilik san'ati, O'len va aytishuvlari, Doston va termalari, Milly cholg'ulari va cholg'u kuylarini tinglash va tailetish
2. Qirg'iz xalq go'shig janelari, Qirg'iz aginlar jodi va Manasdan namunalar, Qirg'iz.milliy sozlari va cholg'u kuylarini tinglash va tablil Tojik xalq musiqajanrlari va Pomir musiqa merosidan namunalar tinglash va tahlil etish,

4. Turkman xalq qo°shiqchiligi, Dostonlari, Cholg'u kuylaridan namunalar tinglash va tahlil etish.

5. Uyg`ur xalq go'shiglari, dostonlari, maqomlari va cholg`u kuylaridan namunalar tinglash va tahlil etish.

6. Qoragalpog xalq go'shiglari, kuylari, dastonlaridan namunalar tinglash va tahlil ctish,

Amaliy mashg'ulotlar multimedia qurulmalari bilan jihozlangan auditoriyada bir akademik guruhga bir o'qituvchi tomonidan o'tkazilishi lozim. faol va interfaktiv usullar yordamida ztilishi, mos ravishda munosib pedagogik va ahborot texnologiyalar qo'llanilishi maqsadga muvofiq.

III.2 Seminar mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

|. Qozoq xal_go`shigchilik san'ati, O'len va aytishuvlari, Doston va | termalari. Milliy cholg'ulari va cholg'u kuylari.
| 2. Qirg'iz xalq qo'shiq janrlari, Qirg'iz aqinlari ijodi va Manasdan namunalar, Qirs'iz millly sozlari va cholg'u kuylar
3, Tojik xalq musiqa janrlari va Pomir musiqa merosi, cholg'y kuylari.
4, Turkman xalg qo'shiqchiligi, Dostonlari, Cholg'u kuylar.
5, Uyg'ur xalq qo*shiglari, dostonlari, mugomlari va cholg'u kuylari.
6. Qoragalpoq xalg go'shiqlari, kuylari, dostonlari.
TV, Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar
Mustagil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:
7. O'rta Osiyo xalglari milliy musigasini to'plash va o'rganish tarixidan
8. V-A.Uspenskiy, A.V.Zatayevich, V.Vinogradovlar faoliyati
9. Qozoq xalg goshigchilik ijodiyoti
10. Qoz0q xalq choles musigasi
11. Qozoq xalq aginlari ijodi
12. Qirg'iz xalg musiqiy choly'ulari
13. Qirg'iz xalg marosim va nomarosimjanrlari
14. Qirg*iz manaschilari faoliyati
15. Manas eposi xususida
16, Tojik xalq musiga an'anallari
17, Pomir tojiklarining musiga merosi
18. Turkman xalq go'shigchilik ijodiyoti
19. Turkman musigiy cholg*ulari
20, Turkman dostonchilik maktablari
21. Uyg"ur xalg musiga an'analari
22. Uyg'ur mugomlari
23. Uyg'ur musigiy cholg'ulari
24. Qoragalpog xalq marosim va nomarosim janrlari
25. Qoragalpoq xalq dostonlari
26. Qoragalpog jirovlari

Seminar mashg'ulotlarida talabalar olingan nazariy ma'lumotlarni mustahkamlaydilar, darslik va o'quv qo'llanmalaridan mavzuga oid ma'lumotlarni o'zlashtiradilar. Mavzu yuzasidan taqdimotlar tayyorlab, konspektlar yozadilar.

(Mustaqil ta'lim) o'quv rejada ko'rsatilgan turi (nomi) bo'yicha yoziladi)

IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Musta`qil ta`lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

1. O`rta osiyo xalqlari milliy musiqasini to`plash va o`rganish tarixidan.
2. V.A.Uspenskiy , A.V.Zatayevich , V.Vinogradovlar faoliyati.
3. Qozoq xalq qo'shiqchilik ijodiyoti.

	4. Qozoq xalq cholg'u musiqasi. 5. Qozoq xalq aqinlari ijodi. 6. Qirg`iz xalq musiqiy cholg`ulari 7. Qirg'iz xalq marosim va nomarosim janrlari. 8. Qirg'iz manaschilari faoliyati. 9. Manas operasi xususida. 10.Tojik xalq musiqa an'analari. 11. Pomir tojiklarining musiqa merosi. 12.Turkman xalq qo`shiqchilik ijodiyoti. 13.Turkman musigiy cholg*ulari 14.Turkman dostonchilik maktablari 15. Uyg"ur xalg musiga an'analari 16. Uyg'ur mugomlari 17. Uyg'ur musigiy cholg'ulari 18. Qoragalpog xalq marosim va nomarosim janrlari 19. Qoragalpoq xalq dostonlari 20. Qoragalpog jirovlari Mustaqil o'zlashtirgan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan referat tayyorlash va uni taqdimot qilish tavsiya etiladi.
3	**V. Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetentsiyalar)** **Fanni o'zlashtirish natijasida talaba:** -turli xil zamon va uslublaming musiga adabiyotlarini: Turkman, tofik, uyg'ur, gozoq.qire'iz, va goragalpoq.milliy: musiqa sozlari va cholg'u kuylari, qo"shiq. va ashulachiligi, kesbiy musiga san'ati janrlari hagidagi umumiy ma'lumotlarni; -musiqiy folkloristika fani tarixini -O'rta Osiyo xalglari musiqa cholg'ularini; -nafagat o'zbek, balkigirg'iz, gozog, tojik, turkman, goraqalpoq va uyg'ur xalglarihayotining turli tarixiy davrlaridagi eng muhim musigiy - tarixiy jarayonlarni bilish kerak -musiga san'atining turli xil zamon va uslublaridan olingan yorgin misollarni tinglab tahlil etishi. -bastakorlik ijodiyotining asosiy janr va shakilarir vogeliklarini tahlil etish kornikmalariga ega bo'lishi kerak; -zamonaviy musiqadagi voge'lixlarini tingloy tahlili va tangidiy baholash; -tusli xil zamonaviy kompozitorlik yozuv uslublarini qiyoslash -milliy musiga an'analarining mushtarak va o'ziye xos jihatlarini zamonaviy asarlarga singib ketganini aniglash malakalariga ega bo'lishi kerak,
4	**VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:** - yakka mashg'ulot:

	- interfaol keys-stadilar; - taqdimotlarni qilish; - individual loyihalar; - jamoa bo'lib ishlash uchun loyihalar.
5	**VII. Kreditlarni olish uchun talablar:** Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlilnatijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va joriy nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha dastumi topshirish,
6	**VIII.Asosiy adabiyotlar** **1. Aktualniye problem sovremennoy folkloristiki, Sb, st. mat /Sost Ye Gusev-L: muzika, 1980-224-b** **2. Alekseyev Y Folklor v kontekste sovremennoy culture. Rossujdeniya o sud bax narodnoy pesni M: Sov. Kompozitor 1988.** **3. Baygaskina A. Ye Rit mika Kazakskoy traditsionniy muziki, - Almati 2003** **4. Belyayey v ocherki istorii muziki narodov SSSR , t I 1992.** **5. Bertkov K, Blagodatov G. Yazoviskaya E Atlas muzikalnix insturmentov narodov SSSR, 2- izdaniya M . Muzika 1973** **Qo'shimcha adabiyotlar** 1. Mirziyoyev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz. -T.: "O'zbekiston", NMIU, 2017.-488 b. 2.Mirziyoyev Sh.M. Erkin va farovon, Demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti lavozimiga kirishish tantanali marosimiga bag'ishlangan Oliy Majlis palatasining qo'shma majlisidagi nutq. -T.: "O'zbekiston", NMIU, 2017.-32 b. 3.Mirziyoyev Sh.M. Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlashyurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi. O'zbekiston Respublikasi Kostitutsiyasi qabul qilinganining 24 yilligiga bag'ishlangan tantanali marosimdagi ma'ruza. 2016- yil 7-dekabr. T.: "O'zbekiston", NMIU, 2017.-32 4.2017-2021 yillarda O'zbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshta ustuvor yo'nalishi bo'yicha harakatlar strategiyasi. 5.Грубер Р. История музыкальной культуры. т. 1-2, М.,1941-1953.-873 б. 6.Музыкальная эстетика Западноевропейского средневековя и Возрождения. М., 1965.-546 б. 7.Музыкальная эстетика Западной Европы XVII-XVIII vv. М.,1971.-534s 8.Музыкальная эстетика стран Востока. М., 1967.-437 б. 9.Музыкальная эстетика Германии XIX в. т. 1-2, М., 1983.-287 б. 10.Теоретические наблюдения над историей музыки. М., 1987.-295 б. 11. Очерки по истории зарубежной музыки. М., 1983. 12.История и современность. Л., 1981. 13.Житомирский Д., Леонтева О., Мяло К. Западный музыкальный

	авангард после второй мировой войны. М.,1989.-303 б. 14.Габитова А. Минимализм в музыке. Т., 2007.-125 б. **Internet saytlari:** 1.www.ziyonet.uz – O‘zbekiston ta’lim portali 2.http://www.uzbeknavo.uz- O‘zbeknavo EB 3.http://www.uzbekteatrskm.uz- “O‘zbekteatr” IICHB 4.http://www.muz-urok.ru/ Noti,knigi o muzike, uchebniki po muzike. 5.http: //lib-notes.orpheusmusic.ru/news 6.www.compozitor.spb.ru/ 7.www.sanat.orexca./rus/ 8.http://yontheatre.uz/istoriya/ 9.http://classic.manual.ru/ - Klassik musiqa namunalari 10. http://opera-class.com/index.html
7	Fan dasturi Buxoro davlat universiteti San’atshunoslik va pedagogika fakulteti “Musiqa ijrochiligi va madaniyat” kafedrasi Kengashining 2025 yil “27” avgustdagi 1-sonli bayonnomasi bilan ma’qullangan.
8	**Fan/modul uchun mas’ul:** O`.R. Ibodov - San’atshunoslik va pedagogika fakulteti, Musiqa ijrochiligi va madaniyat kafedrasi o`qituvchisi ______ ibodovuktam7419@gmail.com
9	**Taqrizchi:** BuxDU San’atshunoslik va pedagogika fakulteti “Musiqa ijrochiligi va madaniyat” kafedrasi professor , p.f.n ______________ B.I.Mustafoyev